

Op bedrijfsbezoek met een Stigas-preventie-adviseur

'Door voorlichting probeer ik gezond'

De broers Peter en Rene Zwinkels (links) hebben vier jaar geleden een risico-inventarisatie laten uitvoeren. Onlangs hebben ze samen met een Stigas-adviseur deze geactualiseerd.

De preventie-adviseurs van Stigas geven voorlichting en doen onderzoek naar verbetering van de arbeidsomstandigheden op tuinbouwbedrijven. Door deze aanpak heeft de agrarische sector het laagste ziekteverzuim van alle sectoren in Nederland. In dit artikel volgen we adviseur Jitze van der Meer, werkzaam op het kantoor in Naaldwijk, tijdens zijn bezoek aan de broers Peter en Rene Zwinkels in 's Gravenzande.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Peter en Rene Zwinkels telen op een oppervlakte van 12.500 m² tomaten. Het bedrijf is onder andere Eurep-GAP gecertificeerd. De broers werken met één vaste medewerker, twee parttimers, een uitzendkracht en twee scholieren op afroepbasis voor de lichte werkzaamheden. In het voorjaar van 2005 is een intern transportsysteem aangeschaft. Ze oogsten nu op etagewagens met beneden een rolrek en boven een vast rek. De oogsters hoeven geen volle dozen af te stapelen en met het nieuwe systeem is meer rust ontstaan.

De oogsters koppelen de volle oogstwagens op het hoofdpad achter elkaar. Een van de firmanten brengt de trein daarna met een elektrische heftruck naar de werkingsruimte waar een afduwer de volle wagens leegt op een rollenbaan naar de afwegers. Door het gebruik van een heftruck hoeven de medewerkers vrijwel geen duw- en trekwerk meer te verrichten.

Risico-inventarisatie

Ongeveer vier jaar geleden hebben de broers een risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) uit laten voeren. Daarbij was Jitze van der Meer als adviseur betrokken.

Bij een RIE worden alle bewerkingen op een bedrijf beoordeeld op arbeidsomstandigheden. Het doel is om de factoren in beeld te brengen die de veiligheid en de gezondheid bedreigen en tot gezondheidsklachten of ongevallen kunnen leiden. Het doel daarbij is vooral preventief handelen, dus problemen proberen te voorkomen.

Van de inventarisatie en evaluatie maakt de adviseur een verslag, dat hij met de ondernemer bespreekt. De inventarisatie moet een ondernemer met regelmaat actualiseren omdat er zowel op het bedrijf als in de wetgeving zaken veranderen.

Het bedrijfsbezoek

Peter Zwinkels verwelkomt Van der Meer. Daarna maken we een rondgang door het bedrijf. Eerst bekijken ze de doucheruimte.

Bij de vorige inventarisatie bleek dat er geen oogdouche aanwezig was. Deze is belangrijk omdat daarmee ernstig oogletsel is te voorkomen als je bijvoorbeeld spatten van meststoffen, reinigings- of ontsmettingsmiddelen in je oog krijgt.

In het evaluatiegesprek van vier jaar geleden is toen geadviseerd een oogdouche in de toilet- en doucheruimte te installeren. De broers hebben wel een douche laten aanbrengen, die zij ook als oogdouche hebben bestemd. Van der Meer adviseert om op de kraan boven de wasbak in de bedrijfsruimte toch een aparte oogdouche aan te brengen, omdat een gewone douche niet effectief is.

Zwinkels staat niet te trappelen om dat nu te doen. Onlangs hebben ze het bedrijf van de buurman opgekocht, waardoor ze volgend jaar de boel gaan verbouwen. De adviseur geeft desondanks aan deze kleine investering nu alvast te doen, omdat een oogdouche makkelijk naar de nieuwe bedrijfsruimte is te verplaatsen.

heidsproblemen te voorkomen'

Tillen boven schouderhoogte

In de verwerkingsruimte pakken de afwegers de volle dozen van de rollenbaan, zetten ze op de weegschaal, brengen ze op gewicht en zetten ze met de hand op een pallet. Volle pallets zetten ze met de heftruck in de opstelruimte voor aflevering, waarna de heftruck ze op de vrachtwagen van de collectieve vervoerder plaatst.

De afwegers tillen dozen van ongeveer 5 kg. Dat is niet bezwaarlijk omdat zij de dozen op een goede hoogte kunnen oppakken. Alleen bij het wegzetten van de dozen onder op de pallet, overschrijden ze de tilnorm.

Van der Meer geeft de broers het advies om tilbewegingen boven schouderhoogte te vermijden omdat deze op den duur schadelijk zijn voor de gezondheid. Dus moeten de medewerkers bij het opstapelen een hulpmiddel, zoals een opstap of een schaar Tafel, gebruiken. De aanschaf van een palletiseerder zou ideaal zijn, maar gezien de bedrijfseconomische haalbaarheid en redelijkheid kan hij dat niet eisen. Peter Zwinkels geeft aan zeker bij toekomstige ontwikkelingen de aanschaf van een palletiseerder te overwegen.

Diep bukken voorkomen

Daarna gaan we naar de mengbakken voor de kunstmest. De zakken met kunstmest en de jerrycans, die zij gebruiken om de voedingsoplossingen klaar te maken, liggen of staan op een stapel pallets. Het tillen bij het klaar maken van de oplossing, vergt daardoor minder moeite.

Ook dit is een aanpassing na de vorige inventarisatie. Van der Meer heeft toen geadviseerd om de zakken en jerrycans hoger te leggen, zodat de medewerkers niet telkens diep hoeven te bukken. Door deze relatief simpele maatregel vermindert de lichamelijke belasting. Dat is belangrijk omdat in de glastuinbouw de helft van het verzuim voortkomt uit problemen met de rug en het bewegingsapparaat. Op zo'n manier kun je dus voor weinig geld, verzuim op termijn voorkomen.

Heftruck en buisrailwagens

Vooran in de kas staat de heftruck om de oogstwagens naar de schuur te vervoeren. Een test geeft aan dat de achteruitrij-alarmering niet werkt. Zwinkels zegt toe dat bij een volgende keuring te laten repareren. Tijdens het gesprek blijkt dat de heftruck acht jaar oud is, maar nog nooit is gekeurd. Bij extensief gebruik, moet dat jaarlijks gebeuren. De teler geeft aan deze keuring zo spoedig mogelijk door de leverancier te laten uitvoeren. De volgende punten krijgen daarbij aandacht: de uitrusting (er ontbreekt een veiligheidsgordel en een dodemansknop), de remmen, de veiligheidskooi, de technische staat, de slangen en de lepeldikte.

In het verleden zijn veel ernstige ongelukken gebeurd door omvallende buisrailwagens. Reden waarom de arbeidsinspectie samen met LTO hiervoor richtlijnen heeft opgesteld. De teler heeft het buisrailsysteem, direct daarna aangepast. Zwinkels: "Om problemen te voorkomen, hebben wij op iedere 1,25 m een buisrailsteun aangebracht. De helft is met een strip vastgezet aan de buizen. We hebben geen lange leggers, omdat we daarvan teveel nadelen zagen bij de teeltwisseling."

Bij de nieuwbouw gaan de broers de spoorbreedte van de buisrail vergroten waardoor de stabiliteit nog verder verbetert. Ondanks alle genomen maatregelen, ziet Van der Meer een aan-

Bij het bedrijfsbezoek stelt de Stigas-adviseur vast dat het hekje rond het platform niet meer voldoet aan de normen. Het moet volledig zijn afgeschermd met aan de achterzijde een draaibaar hekje.

dachtspunt. Het hekje rond het platform voldoet niet meer aan de huidige normen. Het platform moet volledig zijn afgeschermd met aan de achterzijde een draaibaar hekje waardoor het platform is te betreden. Hij geeft het advies dat aan te laten passen zodat de wagens nog jaren mee kunnen.

Huishoudelijk reglement

Na de bedrijfsronddgang bespreken ze onder het genot van een kop koffie het evaluatierapport van de vorige inventarisatie. Naar aanleiding daarvan hebben de broers Zwinkels bedrijfsregels met werkinstructies opgesteld, die ze aan alle medewerkers (ook de tijdelijke) persoonlijk overhandigen. De medewerkers moeten die na lezing ondertekenen.

In de regels staat onder andere dat alleen de vaste medewerkers met de heftruck en de electrowagens mogen rijden. Ook staat er in hoe te handelen bij calamiteiten en zijn de hygiëneregels vermeld. Er is een rookverbod op het hele bedrijf ingesteld. De geluidsboxen zijn op advies van Van der Meer van het gevelpad naar het midden van de kap verplaatst. Daardoor is de muziek beter te horen en het geluidsniveau kan omlaag.

Door de veranderde wetgeving moet op elk bedrijf een preventie-medewerker aanwezig zijn. Daarom gaat Peter een cursus volgen. Hij is al de bedrijfshulpverlener en EHBO'er op het bedrijf.

De broers Zwinkels hebben vier jaar geleden een risico-inventarisatie en -evaluatie uit laten voeren. Op basis daarvan zijn verbeteringen aangebracht waardoor ze veel minder hoeven te tillen en de stabiliteit van de buisrail sterk is verbeterd. Tijdens het onlangs uitgevoerde bedrijfsbezoek constateerde de Stigas- preventie-adviseur nog een aantal noodzakelijke aanpassingen.

SAMENVATTING